

Una tragèdia infantil

S'acaba d'estrenar a Barcelona «El despertar de la primavera», una obra dirigida per Josep Maria Flotats, que va començar a assajar a primers d'octubre. Tota l'obra és plena de reminiscències biogràfiques.

Maryse Badiou

Quan hom demana a Josep Maria Flotats la raó que el portà a fer el muntatge de l'obra de Frank Wedekind *El despertar de la primavera*, últim espectacle de la companyia estrenat el passat 26 de febrer al Teatre Poliorama, mai no dóna una resposta precisa. Tanmateix, li agrada explicar com, de mica en mica, en tornar a la seva ciutat natal fa dos anys, els records d'aquells temps oblidats de la infantesa li reneixen a la memòria de forma progressiva. A través d'un viatge que ell mateix qualifica de proustià, a través d'unes sensacions que apareixen, desapareixen i reapareixen incansablement sota múltiples aparences, Josep Maria Flotats va començar a principis d'octubre els assaigs d'*El despertar de la primavera* amb la traducció de l'alemany de Carme Serrallonga.

L'obra acabada s'enriqueix, per tant, amb una infinitat d'imatges, colors, sons i reminiscències autobiogràfiques; per exemple, l'obertura de *Rosamunda*, que l'actor cantava de nen a l'examen de solfeig del Conservatori i el so d'una campaneta, molt semblant a la que sonava al *Lycée Français*, que Flotats va freqüentar durant alguns anys. D'altra banda, entre altres detalls, hi trobem també uns versos de *Sertorius*, de Corneille, i de *Britannicus*, de Racine: «Si je vous aime? demandez si je vis ou si je suis moi-même.» «Votre amour est ma vie et ma vie est à vous», records que desitjava plasmar en homenatge a la seva professió i al primer paper que va interpretar a la Comédie Française, en 1981, *Sertorius*.

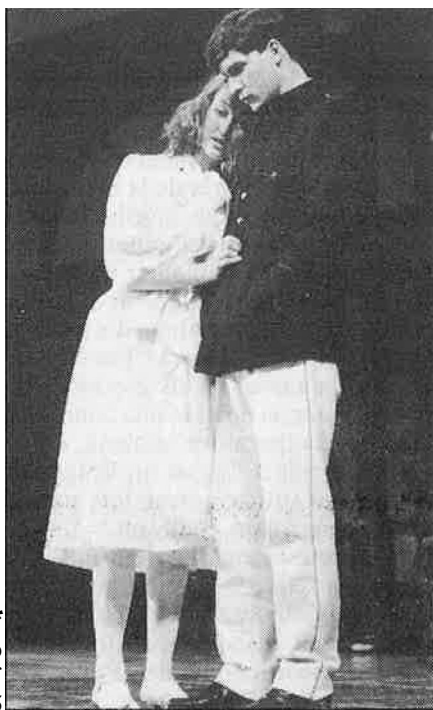
Sembla, però, que és l'interès essencialment humà de la peça, sostingut per un text admirablement escrit, el que va impulsar-lo a portar-la a l'escena.

Una tragèdia infantil encara actual

Tragèdia infantil és el subtítol que donà Wedekind a la seva obra, escrita

en 1981, una tragèdia que neix al mig d'un món adolescent amb tota la força i la grandesa que només aquesta edat és capaç de sostenir. Víctimes d'una educació autoritària, d'unes regles de comportament culpabilitzadores i d'una moral que condemna l'individu a renunciar a tot el que és humà, una noia de catorze anys morirà a conseqüència d'un avortament i un noi es suïcidarà per uns resultats escolars dolents.

En conjunt, l'obra planteja sense concessions les eternes preguntes de l'individu davant la vida i la recerca del propi jo, recerca que s'expressa a l'adolescència a través de moments tràgics i alhora poètics que Josep Maria Flotats troba simbolitzats en un conte de Shepart: un núvol de papallones descobreixen per primera vegada una font de llum dins el guspireig d'una espelma encesa. Meravellades, senten l'imperiós desig de conèixer el que produeix aquesta llum misteriosa i sense nom. S'acosten fràgils i tremoloses a la flama, però de seguida tornen enrere, perquè tenen por. Aleshores, una d'elles decideix de volar cap al foc resplendent. Les altres esperen i

Escenes d'«El despertar de la primavera». Les eternes preguntes de l'individu davant la vida i la mort. Sense concessions.

veuen, esmaperdudes, com penetra el misteri, s'inflama i mor descobrint el secret.

Així és com apareix el món de l'adolescència als ulls de Josep Maria Flotats, poblat de papallones fràgils, a punt de trencar-se a la més petita bufada de vent, anant a esclafar-se inexorablement contra els vidres transparents de les finestres, empeses per l'incessant moviment de la vida i la voluntat d'absolut que no transigeix davant res. I és així com ho tradueixen al seu espectacle.

i, En aquest passatge transitori de l'adolescència —desvetllament dels sentits i de la presa de consciència— semblen més feliços els joves d'avui? i Podem parlar d'un veritable alliberament sexual en l'adolescent i en l'adult del segle XX, o només existeix en un primer grau, fent persistir l'alienació sota altres formes? És evident que, als nostres dies, l'adolescent refusa aquest anomenat alliberament sexual, prenent posicions conservadores, al contrari que les generacions anteriors. i, Potser no s'hi troba totalment realitzat? Avui com abans, els nois i les noies viuen malament el seu problema existencial al mig d'un món que els considera sospitosos i que no els ofereix els mitjans per a estimar i crear d'una forma sana.

Recercar una veritat

Per donar vida al text de Frank Wedekind, Flotats ha esdevingut director per primera vegada. I, sens dubte,

a poder-se salvar en tot moment. Un treball quotidià de veu basat en el cant i que professa Margarita Sabarés permet un control imprescindible de la respiració en el moment de realitzar uns papers de gran recorregut que exigeixen que l'actor s'organitzi com un atleta abans d'una cursa.

Un espectacle de climes

El despertar de la primavera es compon d'una sèrie d'escenes independents entre elles i que formen unitats acabades com Büchner va introduir i Brecht imità més tard. Estructurada així, l'obra troba la seva plena realització dins un decorat únic, un espai prou polivalent per a permetre amb agilitat, i sostenint el ritme, els passatges de les escenes, dels interiors i dels exteriors. Serge Marzolff, que ja havia col·laborat amb Flotats a *Una jornada particular*, ha trobat el marc idoni perquè pugui expressar-se el clima opressiu de l'educació i la ideologia dominant dels adults.

Un decorat que tradueix, en tot cas, l'immutable i que, com el marbre, ens remet a una idea d'eternitat. Al fons, una vidriera tanca aquest espai en ell mateix, però, d'altra banda, és l'element que en permet l'ampliació. En efecte, estableix la comunicació amb l'exterior, un exterior que apareix màgicament al final de l'obra quan, de sobte, la vidriera es trenca obrint-se sobre un paisatge de cementiri de xiprers reals disposats amb una perspectiva determinada per tal de donar la il·lusió que s'estenen sobre uns 200 metres. Un cel de núvols tradueix cada moment el clima d'una escena, els sentiments i l'estat dels personatges, tota una correspondència que ens fa pensar en la força vehiculada pels elements de la naturalesa a Shakespeare.

A través d'aquest decorat, evolucionen uns adolescents que, per boca de Wedekind, acusen una societat que no entenen del tot, incòpsable, llunyana i que els enlluerna com els enlluernen els seus vestits de gala, sublims, mig somniats mig reals, que ha dibuixat Pierre Albert.

Per tal de lligar de forma homogènia, harmònica i ascendent el moviment de les escenes, Josep Maria Flotats ha comptat amb Alain Poisson, que ja havia fet la il·luminació de *Una jornada particular*. També els moments musicals incorporats al muntatge puntualitzen l'obra i li infonen la seva respiració. Flotats, dosificant els volums, fonent les obres, introduint sorolls audaçment, etc., ha creat una obra teatral que s'eleva a les dimensions d'una òpera.

QUIMBOIX

mestre. En efecte, l'equip de disset joves actors entre 19 i 23 anys, la major part dels quals mai no havia trepitjat un escenari, li ha exigut saber transmetre la seva excepcional experiència de l'ofici.

Si l'actor no acaba d'aprendre mai per la senzilla raó que la seva interpretació poua de la vida i s'enriqueix amb les vivències, tanmateix Flotats ha transmès el més important: el sentit d'aquest art que, paradoxalment, no és compatible amb l'engany. L'actor ha de guanyar l'escenari cada vespre i merèixer-lo de forma completa. Per tant, és essencial entrar dins l'espai dramàtic amb generositat, escoltar els altres i jugar-hi descobrint en el propi interior un veritable plaer lúdic.

Cal existir realment per fer creure en la vida, cal prendre realment el risc de perdre's durant uns segons, car tota la mestria consisteix a saber recuperar-se per mitjà de la tècnica, a ser sempre a la vora del precipici amb prou domini dels propis recursos per

*De nit,
pensem com
poden vendre
els nostres clients.*

*Itambé
descansem.*

**BONA
PUBLICITAT
24 HORES DIÀRIES**

**DISSENY
CjRAFISME**

St.M⁹ Micaela-16-76
46006 VALENCIA
TEL. — 3-26- 94 -73